

TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO BAHOLASH TIZIMI -PISA TIZIMIDAN FOYDALANISH

Sobirova Shaxnoza Abdumutalovna

Namangan viloyati To'raqo'rg'on tumani
12-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabi Tarix fani o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Xalqaro baholash tizimi hisoblangan, zamonaviy ta'limning asosini tashkil etuvchi PISA (Programme for International Student Assessment) haqida ma'lumotlar beriladi.

Kalit so'zlar: PISA, ta'lim sifati, baholash, baholash tizimi, ta'lim jarayoni.

АННОТАЦИЯ

В данной статье представлена информация о PISA (Программа международной оценки учащихся), которая является международной системой оценивания и составляет основу современного образования.

Ключевые слова: PISA, качество образования, оценивание, система оценивания, образовательный процесс.

ABSTRACT

This article provides information about PISA (Program for International Student Assessment), which is an international assessment system and forms the basis of modern education.

Keywords: PISA, quality of education, assessment, assessment system, educational process.

KIRISH

Bugun mamlakatimizda ta'lim sifatini baholashda yangicha monitoring tizimini xalqaro baholash dasturlari yordamida aniqlash va qiyoslashga asoslangan tizim shakllanmoqda. Ta'lim sifatini baholash bo'yicha xalqaro tajribalarni o'rganish, mavjud tizim bilan qiyosiy va har tomonlama tahlil qilish, tegishli yo'nalishdagi xalqaro va xorijiy tashkilotlar, agentliklar, ilmiy-tadqiqot muassasalari bilan yaqindan hamkorlik qilish, ta'lim sifatini baholash bo'yicha xalqaro loyihalarni joriy qilish, zamon talablariga javob beradigan munosib milliy baholash tizimini takomillashtirish muhim sanaladi. Shunga muvofiq, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 8-dekabrda "Xalq ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori asosida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini

nazorat qilish davlat inspeksiyasi huzurida Ta'lim sifatini baholash bo'yicha xalqaro tadqiqotlarni amalga oshirish Milliy markazitashkil etildi.

Bugungi kunda PISA dasturi PISA boshqaruv kengashi qarori asosida ta'lim vazirliklari javobgarligi ostida ishlab chiqilgan va amaliyotga joriy qilingan dastur asosida ishlab kelmoqda. Kengash a'zolari tarkibiga barcha qatnashuvchi a'zo davlatlar va shuningdek sherikchilik maqomidagi hamkor davlatlar kirishadi. Bugungi kunda ushbu maqomga faqatgina Braziliya sazovordir. Kengashga a'zo davlatlarning vakillari hukumat vakillari va ilmiy-pedagog xodimlardan tashkil topgan. Kengash PISA uchun siyosatning ustuvor yunalishlarini belgilaydi va amalga oshirish jarayonida ushbu ustuvorliklarga rioya etilishini nazorat qiladi.

Bu ma'lumotlar tayyorlash, tahlil qilish va hisobot berishning ustuvor yunalishlari va standartlarini belgilash, shuningdek, PISA ni amalga oshirish uchun asos bo'ladigan ish hajmini aniqlashni o'z ichiga oladi. 2000-2015 yillar oralig'ida o'tkazilgan tadqiqot natijalari bizga shuni ko'rsatdiki, bugungi kunda Sharqiy Osiyoda: Xitoy, Koreya, Singapur, Yaponiya, Yevropada- Finlyandiya, Estoniya, Shveysariya, Polsha va Niderlandiya kabi mamlakatlarning o'rta ta'lim tizimi yaxshi rivojlangan bo'lib, bizdan ushbu davlatlarning ta'lim tizimidagi ijobiy tomonlarini tahlil qilishni va qiyoslashni davrni o'zi taqozo etmoqda.

MUHOKAMA VA NATJALAR

PISA dasturi tadqiqotlari davomida biz PISA ga a'zo davlatlar ta'lim tizimida bo'layotgan o'zgarishlarni o'zaro taqqoslash va qiyoslash, ta'lim sohasida strategik qarorlar qabul qilishni va o'z navbatida maktablarimizda berilayotgan bilim saviyasi o'quvchi yoshlarimizni katta hayotda o'z yo'llarini topishida munosib xizmat qilmoqdami? kabi savollarga javob topishimizga amaliy yordam ko'rsatadi. PISA (inglizcha - Programme for International Student Assessment) - turli davlatlarda 15 yoshli o'quvchilarning savodxonligini (o'qish, matematika, tabiiy fanlar) hamda bilimlarini amaliyotda qo'llash qobiliyatini baholovchi dastur. Bu dastur 3 yilda bir marotaba o'tkaziladi. Dastlab 1997-yilda ishlab chiqilgan va 2000-yilda birinchi marta qo'llanilgan. Bu dastur bo'yicha har uch yilda o'quvchilarning bilimni baholash maqsadida sinovlar o'tkaziladi. Hozirgi kungacha jami 7 marta (2000, 2003, 2006, 2009, 2012, 2015 va 2018 yillar) PISA dasturi bo'yicha testlar o'tkazilgan bo'lib, keyingi sinovlar 2021 yilda bo'lishi rejalashtirilgan. Mamlakatimiz ham 2021 yildan bu dasturga qo'shilishga tayyorgarlik ko'rmqda

Yurtimizda hukumat qarori bilan PISA va shu kabi xalqaro tadqiqotlarni o'tkazishga mas'ul bo'lgan alohida markaz tashkil etildi. Uchrashuv chog'ida ushbu

markaz faoliyati, olib borila- yotgan tayyorgarlik ishlari, maktablar tayyorgarligi, inspeksiya, markaz, Xalq ta'limi vazirligi hamkorligida joylarda o'tkazilayotgan seminarlar, tayyorlangan o'quv-metodik qo'llanmalar bo'yicha ma'lumot berildi.

XULOSA

O'zbekistonning 2022-yilda PISA xalqaro tadqiqotlarida muvaffaqiyatli ishtirok etishi va o'quvchilarning ta'lim sohasidagi yutuqlarini baholash bo'yicha ushbu dastur reytingi bo'yicha jahonning birinchi 30 ta ilg'or mamlakati qatoriga kirishdek ambitsioz maqsadlar O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasida belgilangani qayd etildi. Bundan ko'zlangan maqsad esa bugungu kunning dolzarb masalaridan biri hisoblangan ta'lim tizimini yanada zamonaviy shaklda tashkil etish, bunda rivojlangan davlatlar tajribalaridan foydalanish, dunyoning ta'lim sohasi taraqqiy etgan davlatlar bilan raqobat qila oladigan ta'lim tizimini shakllantirishdan iboratdir.

REFERENCES

1. <http://uza.uz/uz/society/ta-lim-sifatini-baholashda-o-zbekiston-nega-pisa-tadqiqotlar-1101-2019>
<http://marifat.uz/marifat/ruknlar/umumii-urta-talim/2602.htm>.
2. "Shaxsiy kabinet"da a'lo va yaxshi baholar mavjud: bilimlarni tekshirish va baholash mualliflik texnologiyasi. Xalq ta'limi 2000 yil, 3-son.
3. Polyakova S.V. Talabalar bilimni baholashning reyting tizimi jurnali. - 2009. - 11-son
4. Shkuricheva N. Kichik maktab o'quvchilarining uyg'un shaxslararo munosabatlarini tarbiyalash // Xalq ta'limi. - 2009. - 7-son